

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการขนส่งของผู้ส่งออกสินค้าในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย

เรือเอกสกล โตจำเริญ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์

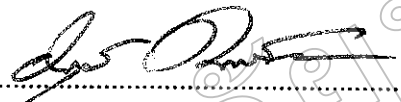
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2548

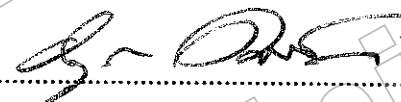
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

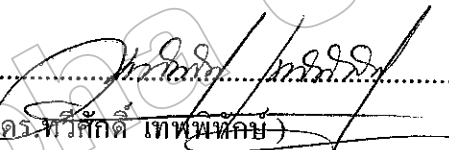
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ เรือเอกสกล โตจำเริญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ ควงพัสดรา)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ ควงพัสดรา)

..... กรรมการ
(ดร. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่...๓...เดือน...กรกฎาคม...พ.ศ.2548

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพิศตรา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ศุลกากร ท่าเรือแหลมฉบัง ตัวแทนผู้นำเข้า - ส่งออกสินค้า บริษัทสายเดินเรือ/ตัวแทน บริษัทผู้ส่งออก ยางพาราในภาคใต้ตอนล่าง ผู้ประกอบการท่าเทียบเรือ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยรู้สึกทราบบังเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เรือเอกสกล โตจำเริญ

46923238: สาขาวิชา: วิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์; วท.ม. (การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์)

คำสำคัญ: รูปแบบทางเลือกของการขนส่ง/ ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบทางเลือกของการขนส่ง

เรือเอกสกล โตจำเริญ: ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการขนส่งของผู้ส่งออกสินค้าในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย (FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF MODES OF CARGO TRANSPORTATION OF EXPORTERS IN THE LOWER SOUTHERN PART OF THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: จักรกฤษณ์ ดวงพัศตรา, Ph.D. 86 หน้า. ปี พ.ศ. 2548

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบของการขนส่งสำหรับผู้ส่งออกสินค้าทางพาราในภาคใต้ตอนล่างของไทย ภาพรวม ปัญหา อุปสรรค ของการขนส่งสินค้าและหาทางเลือกในการขนส่งสินค้าในประเทศไทย ตลอดจนกำหนดขอบเขตการบริการตามความต้องการของผู้ใช้บริการท่าเรือในด้านค่าใช้จ่ายและประสิทธิภาพ เพื่อเสนอแนวทางที่จะทำให้ผู้ส่งออกในภาคใต้ตอนล่างของไทยหันกลับมาใช้ท่าเรือภายในประเทศและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมให้กับผู้ดำเนินกิจการท่าเรือในประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายด้านการขนส่งโดยรวมจากต้นทางถึงปลายทาง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการขนส่งสำหรับผู้ส่งออกทางพาราในภาคใต้ของประเทศไทยและยังพบว่าหนทางเลือกอื่น ๆ การขนส่งสินค้าภายในประเทศไทยไม่สามารถแข่งขันกับท่าเรือปีนังได้ จึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการที่จะลดต้นทุนการขนส่งให้ต่ำกว่าหรือเท่ากับต้นทุนในการขนส่งไปปีนัง ทั้งนี้เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ส่งออกสินค้าในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง หันกลับมาใช้บริการท่าเรือของไทย

46923238: MAJOR: TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT; M.Sc.

(TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT)

KEYWORDS: CARGO TRANSPORTATION ALTERNATIVES/ FACTORS AFFECTING
SELECTION OF CARGO TRANSPORTATION ALTERNATIVES

SAKOL TOJUMROEN: FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF MODES OF
CARGO TRANSPORTATION OF EXPORTERS IN THE LOWER SOUTHERN PART OF
THAILAND. ADVISOR: CHACKRIT DAUNGPHASTRA, Ph.D. 86 P. 2005.

The purpose of this research were to examine factors affecting the selection of modes of cargo transportation for rubber exporters in the lower southern part of Thailand, the overall profile, problems and obstacles of freight transport, and to investigate the alternatives for freight transport in Thailand. It also determined the scope of services taken into account of port users' requirement on cost and efficiency. Moreover, this research provided guidelines for exporters in the lower southern part of Thailand to arouse their interests to use domestic ports and to determine appropriate strategies for Thailand's port operators.

The study revealed that the total transport cost from the origin to destination points was a major factor affecting the selection of modes of cargo transportation for rubber exporters in the lower southern part of Thailand. It is necessary for Thailand to have strategies in reducing transport cost to be lower or equal to the transport cost to Penang. This will motivate exporters in the lower southern part of Thailand to arouse their interests to use Thailand ports.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
การขนส่งและเศรษฐกิจของประเทศ.....	4
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการขนส่งสินค้าภายในประเทศ.....	5
การส่งออกของภาคใต้.....	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
พื้นที่ทำการวิจัย.....	23
ช่วงเวลาดำเนินการวิจัย.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
4 ผลการวิจัย.....	24
ผลจากแบบสอบถาม.....	24
ผลจากการสัมภาษณ์.....	35
วิเคราะห์ผลการวิจัย.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผล.....	37
อภิปรายผล.....	37
ข้อเสนอแนะ.....	44
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	50
ภาคผนวก ก แสดงการผลิตและชนิดโรงงานแปรรูปยางดิบปี 2545.....	51
ภาคผนวก ข แสดงรายชื่อผู้ส่งออกยางพารา.....	54
ภาคผนวก ค รูปแบบการขนส่งสินค้าระหว่างภาคใต้กับท่าเรือหลักที่มีประสิทธิภาพ.....	67
ภาคผนวก ง แสดง GDP per capita ระหว่างสหพันธรัฐมาเลเซียและประเทศไทย.....	74
ภาคผนวก จ Transparency International Corruptions Index 2003.....	77
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามผู้ส่งออก.....	81
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 แสดงมูลค่าส่งออกสินค้าและอัตราการเติบโต.....	10
2-2 แสดงมูลค่าของประเภทสินค้าส่งออก.....	11
2-3 แสดงประเภทผู้ซื้ออย่างพาราจากประเทศไทย.....	12
2-4 แสดงปริมาณทางส่งออกผ่านท่าเรือ/ด่านศุลกากร.....	14
2-5 แสดงกิจกรรมระยะทางจำนวนวัน และค่าใช้จ่ายของแต่ละเส้นทาง.....	18
2-6 แสดงระยะเวลา ระยะทางและค่าใช้จ่ายการส่งออกไปยังประเทศจีน.....	19
2-7 แสดงระยะเวลา ระยะทางค่าใช้จ่ายการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น.....	19
2-8 แสดงระยะเวลา ระยะทางค่าใช้จ่ายการส่งออกไปอเมริกาฝั่งตะวันตก.....	20
4-1 แสดงที่ตั้งโรงงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	24
4-2 แสดงประเทศปลายทาง.....	25
4-3 แสดงเทอมการซื้อขาย.....	25
4-4 แสดงลักษณะการบรรจุตู้สินค้า.....	26
4-5 แสดงท่าเทียบเรือที่ใช้ในการส่งออก.....	26
4-6 แสดงสถานที่บรรจุสินค้า.....	26
4-7 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ท่าเรือ.....	27
4-8 แสดงปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายด้านท่าเรือที่มีผลต่อการเลือกท่าเรือเพื่อส่งออก.....	28
4-9 แสดงปัจจัยค่าใช้จ่ายรวมค่า.....	28
4-10 แสดงประเทศคู่ค้าเป็นฝ่ายระบุท่าเรือมีผลต่อการเลือกท่าเรือ.....	29
4-11 แสดงเส้นทางการขนส่งสินค้าที่ใช้ประจำ.....	29
4-12 แสดงปัญหาทั่วไปที่เกิดขึ้นกับผู้ส่งออกในการขนส่งของภาคใต้ตอนล่าง.....	30
4-13 แสดงเทอมการซื้อขายและท่าเรือที่เลือกใช้.....	30
4-14 แสดงประเทศปลายทางประเทศจีนกับท่าเรือที่เลือกใช้.....	31
4-15 แสดงประเทศปลายทางประเทศญี่ปุ่นกับท่าเรือที่เลือกใช้.....	31
4-16 แสดงประเทศปลายทางประเทศมาเลเซียกับท่าเรือที่เลือกใช้.....	31
4-17 แสดงประเทศปลายทางประเทศสหรัฐอเมริกากับท่าเรือที่เลือกใช้.....	32
4-18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ค่าใช้จ่ายรวมค่าและประเทศคู่ค้าเป็นฝ่ายระบุท่าเรือ.....	33

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยค่าใช้จ่ายรวมต่ำ และ ประเทศคู่ค้าเป็นฝ่ายระบุท่าเรือ ค่าใช้จ่าย.....	34
ก-1 แสดงกำลังการผลิตและชนิดของโรงงานแปรรูปยางดิบปี 2545.....	51
ข-1 แสดงรายชื่อผู้ส่งออกยางพารา.....	55
ค-1 แสดงการขนส่งสินค้าระหว่างภาคใต้กับท่าเรือแหลมฉบัง.....	67
ง-1 แสดง GDP per capita.....	75
จ-1 แสดง Transparency International Corruptions Index 2003.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2-1	แผนที่อินโดจีน.....	9
2-2	เส้นทางการขนส่งจากภาคใต้ตอนล่างไปยังประเทศปลายทาง.....	13
2-3	รูปแบบการขนส่งสินค้าระหว่างภาคใต้กับท่าเรือแหลมฉบังและท่าเรือหลัก.....	15
2-4	กรอบแนวคิดและโครงการงานวิจัย.....	21